

Tietovarantojen laadunvarmistuksen nykykäytänteiden selvitys - toteutus ja tilannekuva

Tiedon laatukehikko

Ohjausryhmäkokous 20.11.2020

Taustaa

- Nykytilaselvityksessä päädyttiin haastatteluun aiheen moninaisuuden, tietovarantojen ennakoitun kirjavuuden ja erilaisen kielen tähden. TK ohjausryhmä myös kannatti tätä selvitysmuotoa.
- Haastattelussa päätettiin edetä osallistujaorganisaatioiden haastatteluun. Haluttaessa haastatteluja voidaan myöhemmin laajentaa muihin perustietovarantoihin tai tarpeen mukaan selvittää jotain yksityiskohtaisempaa asiaa esimerkiksi kyselyillä
- Selvityksen tavoitteena oli luoda kuvaa tietovarantojen laadunvarmistuksen nykytilasta ja tunnistaa mahdollisesti benchmarkattavia käytänteitä ja malleja
- Suunnittelussa ja toteutuksessa ansiokkaasti mukana kiinnostuksensa ja mahdollisuutensa ilmoittaneet MML, Vero ja TK

Haastattelun toteutus

- Haastateltavina tässä vaiheessa Tiedon laatukehikon osallistujaorganisaatiot
- Haastateltavat valitsivat itse käsiteltävän tietovarannon / tietovarannot, tietovarannot eivät kata kaikkia tai välttämättä edes olennaisia osia kyseisten organisaatioiden tietovarannoista
- Haastattelu käytiin dian 5 kehän ympärillä
- Huomioita haastattelujen yhteismitallisuudesta
 - Tämän yhteenvedon tieto perustuu haastatteluun, muuta materiaalia ei pyydetty, jotain materiaalia saatiin haastattelun jälkeen
 - Tarkastellut tietovarannot vaihtelivat suuresti monessakin mielessä (slide 4)
 - Tietovarannon tarkastelu laadun tulokulmasta ei pääpiirteissään ole kovin tuttua; kysytyjä asioita tehdään ”toisella nimellä” ja kaikki olennainen ei välttämättä tullut esille
 - Organisaatioiden käyttämä terminologia eroaa
 - Haastattelijat ja erityisesti kirjaajat vaihtuivat
 - Haastateltavilla ei välttämättä aina ollut itsellään kaikkea tietoa
 - Tavoitteena ei siis ollut tieteellinen tai tilastollinen tutkimus vaan projektin työtä tukeva selvitys
- Haastattelussa ilmenee tietovarannon ylläpitäjän näkökulma, haastattelussa ei siis haastateltu tietovarannon käyttäjiä, joilta olisi voinut nousta erilaisia asioita esille

Haastateltujen tietovarannot vaihtelevat suuresti mm. seuraavien tekijöiden suhteen

- Lainsäädännön mahdollisuudet ja rajoitteet tietovarannon tiedon käsittelyssä, kansainvälisen lainsäädännön rooli tietojen määrittelyssä
- Tietovarannon koko ja elinkaaren vaihe
- Tiedon käyttötarkoitukset ja tiedon julkisuus (osa puhtaasi ei-julkisia, osa kokonaan julkisia)
- Minkälaisia tietoa keräävät järjestelmät ovat (keskitettyjä – hajautettuja) ja millainen yhteistyömahdollisuus on niiden suuntaan

Käyttäjien tunnistaminen/Asiakastarpeet/Priorisointi

Käytettävyyden arviointi
Kustannus/hyötyanalyysi
Yhteentoimivuus

Tiedon Käytettävyys

(Ensikäyttö organisaation sisällä
ja erilainen toisiokäyttö)

Lainsäädäntö
Omistaja

Tietojen määrittely

Laatuvaatimukset
Laatumittarit
Laatusäännöt
Yhteentoimivuus –
vain kerran periaate

Tiedon keruu ja käsittely / laadun varmistus

Kyvykkyyssmallit
Laadun
perusparantaminen

Laatutulokset/Laatulupaukset
Laatudashboardit

Metatiedot/ Laatutiedot

Tietopalvelu/Tuotteistus

(Ensikäyttö organisaation sisällä
ja erilainen toisiokäyttö)

Laadun testaus

Näyteotanta/täydellinen testaus
Automaattinen laadun eheyden
testaus

Automaattinen laadun eheyden
testaus

20.11.2020

Tarkastellut tietovarannot

- EU-sisäkauppa Intrastat (Tulli)
- Henkilötietovaranto (TK)
- Kansallinen maastotietokanta (MML)
- Kanta tietoaalusta (Kela)
- Kaupparekisteri (PRH)
- Koski (OPH)
- Kuntatalous (Valtiokonttori)
- Tulorekisteri (Vero)
- Väestötietojärjestelmän tietovaranto (DVV)
- Yritystietovaranto / YTY (TK)

Nykytilahaastattelujen vaihe

- Haastattelut on pidetty
- Yhteenveto on parhaillaan työn alla ja lähdössä sekä haastateltujen että Tiedon laatukehikon laajan projektiryhmän kommenteille
- Haastatteluissa on noussut esille
 - Tiedon laadun parannusta pidetään tärkeänä
 - Terminologian erot ja yhteisten käsitteiden puute, tiedon laatu ei aina itsestään selvä tulokulma
 - Hyviä käytänteitä -nostoja tietovarantojen laadunvarmistuksen suhteen
 - Ajatuksia tiedon laatukriteerien ja tiedon laatukehikon kehittämiseen laajemmin
 - Ison kuvan asioita koskettaen mm tiedon alkulähteillä ilmeneviä haasteita ja lainsäädännön tuomia haasteita sekä julkishallinnon tason hyötyjen arviointia ja perusrekisterien perustietojen laajempaa hyödyntämistä